

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over het Openbaar Ministerie te Den Haag en de regionale politie-eenheid Den Haag

Datum: 25 februari 2014

Rapportnummer: 2014/013

Klacht

Op 2 maart 2013 heeft de politie Den Haag een aantal goederen van verzoeker in beslag genomen. Verzoeker klaagt over de wijze waarop de politie en het Openbaar Ministerie te Den Haag met de inbeslaggenomen goederen zijn omgegaan.

Volgens verzoeker hebben het Openbaar Ministerie en de politie langs elkaar heen gewerkt waardoor er niet wordt onderkend dat hij een groot belang heeft bij het voortvarend afhandelen van zijn beslag. Verzoeker geeft als voorbeeld dat er niet goed met hem is gecommuniceerd over waar en bij wie hij een deel van zijn goederen (auto, geld, horloge) kon ophalen eind maart 2013 en dat het lang heeft geduurd voordat zijn Iphone 5 werd vrijgegeven, zonder dat daar een reden voor is gegeven.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Wanneer er goederen op basis van een strafrechtelijk onderzoek in beslag worden genomen is het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor de beslissing die wordt genomen omtrent het beslag. Binnen het Openbaar Ministerie bestaat een aparte afdeling Beslag. Medewerkers van deze afdeling werken samen met politiemedewerkers in zogenaamde "beslaghuizen". Deze beslaghuizen zijn een samenwerkingsverband tussen het Openbaar Ministerie, de politie en Domeinen Roerende Zaken. Doel van deze beslaghuizen is dat er zo snel mogelijk een beslissing wordt genomen over het gelegde beslag en dat deze beslissing zonder verdere vertraging wordt uitgevoerd. Binnen het beslaghuis wordt een gezamenlijk "beslagportaal" gebruikt. Dit is een beslag-administratiesysteem waarbinnen zowel het Openbaar Ministerie als de politie een eigen administratie hebben, maar waarbij het mogelijk is om elkaars systemen te raadplegen.

Wanneer een officier van justitie een beslissing neemt dat goederen teruggegeven mogen worden, dan wordt een dergelijke beslissing medegedeeld aan de afdeling beslag binnen het Openbaar Ministerie. Medewerkers van deze afdeling nemen dan vervolgens contact op met de politie om door te geven dat de goederen geretourneerd mogen worden. De politie informeert vervolgens de beslagene over deze beslissing, en over de locatie waar de goederen kunnen worden opgehaald.

Wanneer er contant geld in beslag wordt genomen is de procedure anders. De bewaring en afhandeling van contant geld loopt via het LigOM te Zwolle. De opdracht tot teruggave van deze gelden wordt administratief afgewikkeld door de beslagmedewerkers van het Openbaar Ministerie. De daadwerkelijke uitvoering wordt opgedragen aan het LigOm, die het geld overmaakt op de rekening van de beslagene.

I Bevindingen

Wat is er gebeurd?

Op 2 maart 2013 werd verzoeker staande gehouden tijdens een verkeerscontrole. Dit leidde uiteindelijk tot de inbeslagname van een aantal goederen van verzoeker, te weten zijn auto (een VW Golf), pillen, een horloge van het merk Rolex, een telefoon van het merk Nokia, een telefoon van het merk Apple, twee USB-sticks, een simkaart, € 465,05 en geld uit Marokko, te weten 1055,55 Dirham.

Op 11 maart 2013 diende de raadsvrouw van verzoeker een beklagschrift in bij de griffie van de rechtbank Den Haag, waarin zij verzocht alle in beslaggenomen goederen aan verzoeker terug te geven.

Op 27 maart 2013 liet officier van justitie X. van het Openbaar Ministerie weten dat de auto, het horloge en het geld vrijgegeven werden. De raadsvrouw van verzoeker nam vervolgens contact op met de behandelend rechercheur bij de politie, die liet weten dat verzoeker zijn spullen tijdens kantooruren kon komen ophalen bij bureau Zichtenburg,. Verzoeker ging diezelfde dag net na 16.00 uur zijn spullen halen, maar kwam tot de ontdekking dat het bureau om 16.00 uur gesloten is. Toen verzoeker de volgende dag naar politiebureau Zichtenburg ging, bleek dat zijn spullen daar niet aanwezig waren. Deze zouden bij de Dienst Domeinen zijn. Op 29 maart 2013 lukte het de raadsvrouw weer contact te krijgen met de betrokken rechercheur. Dan blijkt dat de spullen van verzoeker een dag ervoor, dus op 28 maart 2013, te zijn overgebracht naar de Dienst Domeinen. Er zat volgens de rechercheur niets anders op dan te wachten tot er een brief van Domeinen zou komen waarin zou staan onder welke voorwaarde de spullen opgehaald konden worden.

De raadsvrouw probeerde vervolgens in contact te komen met officier van justitie X, welke volgens een centraliste van het Openbaar Ministerie niet bekend was. Uiteindelijk lukte het de raadsvrouw doorverbonden te worden met de afdeling beslag van het Openbaar Ministerie. Daar werd bevestigd dat officier van justitie X. toch echt wel bestond, maar dat hij was vergeten aan te geven dat het beslag op de auto, het horloge en het geld was opgeheven. Zonder bericht van een officier van justitie kon de afdeling het beslag niet vrijgeven. Wel had de medewerker van de afdeling beslag contact gezocht met een andere officier van justitie, die weer contact zou proberen te leggen met officier van justitie X, zodat er voor gezorgd kon worden dat de goederen toch vrijgegeven zouden worden.

Op 29 maart 2013 diende verzoeker een klacht in bij het Openbaar Ministerie over de gang van zaken met betrekking tot het teruggeven van zijn beslag. Tevens drong de raadsvrouw van verzoeker er in een telefoongesprek met officier van justitie X op aan dat verzoeker

snel zijn Iphone zou terugkrijgen. Hierin stonden namelijk alle adresgegevens van cliënten van verzoeker. Nu hij hier niet over beschikte liep verzoeker bedrijfsmatig veel schade op.

Op 1 mei 2013 ontving verzoeker van de politie een brief waarop hij informatie diende in te vullen dat zag op het inbeslaggenomen geld. Dat heeft verzoeker direct gedaan. Op 10 mei 2013 kreeg de raadvrouw van verzoeker telefonisch bericht van mevrouw Y van de politie dat verzoeker zijn spullen kon komen ophalen. De raadvrouw verbleef op dat moment in het buitenland, waarop zij deze informatie doorgaf aan verzoeker. Verzoeker belde dezelfde dag naar het politiebureau, maar daar gaven ze aan mevrouw Y niet te kennen, en ook niets te weten van de mededeling dat de spullen vrijgegeven waren. Verzoeker is toch naar het politiebureau gegaan, maar hij kreeg zijn spullen niet mee.

Op 15 mei 2013 antwoordde de hoofdofficier van justitie te Den Haag op de klacht van verzoeker. In deze reactie staat te lezen dat de beslagmedewerkster er op 29 maart 2013 alles aan heeft gedaan om het beslag zo spoedig mogelijk correct af te handelen, toen zij merkte dat er nog geen bericht was binnengekomen van de betrokken officier van justitie X. Verder schrijft de hoofdofficier dat verzoeker inmiddels zijn spullen had opgehaald.

Op 3 juni 2013 belde verzoeker uit eigen initiatief nogmaals naar het politiebureau. Tot zijn verbazing gaf de politie aan dat hij zijn spullen, te weten de twee telefoons, de USB-sticks, de simkaart en het Nederlandse geld kon komen ophalen. Dat heeft verzoeker direct gedaan. Behalve het Marokkaanse geld had verzoeker toen alles terug.

Op 4 juni 2013 gelastte de raadkamer van de rechtbank te Den Haag de teruggave van het Marokkaanse geld.

Standpunt verzoeker

Verzoeker gaf aan dat hij en zijn raadvrouw al het mogelijke hadden gedaan om duidelijkheid te verkrijgen over hoe hij zijn spullen terug kon krijgen. Het was stuitend om te zien dat de gegeven informatie door het Openbaar Ministerie of de politie niet klopte, bij elkaar niet bekend, of alweer achterhaald was. Volgens verzoeker werkten het Openbaar Ministerie en de politie langs elkaar heen, niet voortvarend, en hadden zij geen oog voor de belangen van verzoeker bij het snel terugkrijgen van zijn spullen. Verzoeker verweet het Openbaar Ministerie en de politie vooral een nonchalante houding doordat zij zijn spullen onnodig lang hadden vastgehouden. Doordat het maanden duurde voordat verzoeker al zijn spullen terug had, had hij schade geleden, aldus verzoeker.

Standpunt minister.

In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman gaf de minister van Veiligheid en Justitie aan de klacht van verzoeker gegrond te achten. De minister lichtte dit als volgt toe.

Op 27 maart 2013 nam de behandelend officier van justitie op verzoek van de raadvrouw van verzoeker de beslissing dat alle goederen, met uitzondering van de telefoons en de geheugendragers, aan verzoeker konden worden teruggegeven, omdat deze niet meer nodig waren voor het strafrechtelijk onderzoek. Een dag later bestond er nog onduidelijkheid of de goederen waren vrijgegeven door het Openbaar Ministerie, dit omdat de betreffende officier van justitie dit niet goed had doorgegeven bij de afdeling beslag van het Openbaar Ministerie. Een waarnemend officier van justitie heeft vervolgens de opdracht gegeven dat *alle* goederen vrij gegeven konden worden. De minister stelt dan ook vast dat vanaf donderdag 28 maart 2013 alle goederen geretourneerd hadden kunnen worden. Hiertoe is ook opdracht gegeven aan de politie. De politie heeft deze opdracht echter opgevat als een *voorwaardelijke* last tot teruggave ten aanzien van de telefoons, namelijk in afwachting van de digitale expertise die nog moest worden uitgevoerd. Deze miscommunicatie tussen het Openbaar Ministerie en de politie heeft ertoe geleid dat de telefoons niet tijdig zijn teruggegeven, aldus de minister.

De minister vervolgde dat ook door miscommunicatie tussen het Openbaar Ministerie intern, te weten tussen de afdeling beslag en het LigOM, en door miscommunicatie tussen het Openbaar Ministerie en de politie, het Marokkaanse geld niet tijdig aan verzoeker is teruggegeven. Op 29 maart heeft het Openbaar Ministerie aan het LigOM opdracht gegeven om zowel het contante Nederlandse geld, als het Marokkaanse geld, terug te geven aan verzoeker. Wanneer er geld in beslag wordt genomen, biedt de politie dit aan bij de bank, zodat het gestort kan worden op de rekening van het LigOM. De bank heeft echter in het geval van verzoeker de Marokkaanse valuta geweigerd omdat dit voor hen incourant geld was. De politie heeft niet aan het Openbaar Ministerie laten weten dat het Marokkaanse geld niet was gestort, maar dat dit op het politiebureau lag. De aanname was dan ook door de afdeling beslag van het Openbaar Ministerie dat al het geld gestort was op de rekening van het LigOM.

De minister gaf nog wel aan dat een beslagmedewerkster van het Openbaar Ministerie er op 8 april 2013 achter kwam dat de teruggave van de mobiele telefoons aan verzoeker niet uitgevoerd was door de politie. Hierop is nogmaals opdracht gegeven aan de politie om de telefoons terug te geven. Helaas heeft dit niet geleid tot een snelle teruggave, aldus de minister.

Verder liet de minister weten dat de reactie van de hoofdofficier van 15 mei 2013 op de klachtbrief van verzoeker inhoudelijk niet juist was, nu de hoofdofficier had aangegeven dat alle spullen inmiddels geretourneerd waren. Dit was feitelijk niet juist nu de telefoons (met toebehoren) en het Marokkaanse geld nog altijd niet waren teruggegeven. Het Openbaar Ministerie heeft dan ook onvoldoende onderzoek gedaan naar de klacht, en te weinig actie ondernomen om te zorgen dat de goederen werden geretourneerd, aldus de minister.

De minister concludeerde dat het Openbaar Ministerie wel tijdig de beslissing had genomen omtrent de teruggave van de inbeslaggenomen goederen, maar dat de

daadwerkelijke teruggave lang op zich heeft laten wachten door miscommunicatie tussen onderdelen van het Openbaar Ministerie onderling, en tussen het Openbaar Ministerie en de politie. Daarom achtte hij de klacht gegrond.

De Minister bood namens het Openbaar Ministerie excuses aan, en liet ten slotte weten dat de hoofdofficier van het parket Den Haag contact met verzoeker zou gaan opnemen om verzoeker uit te nodigen voor een persoonlijk gesprek waarin hij zijn excuses zou gaan aanbieden.

Standpunt politie.

De politiechef liet in zijn reactie weten de klacht van verzoeker ongegrond te achten. Hij bracht naar voren dat de goederen van verzoeker op 2 maart 2013 in beslag waren genomen door politieambtenaar S. Op 27 maart 2013 werd politieambtenaar S. gebeld door de advocaat van verzoeker met het verzoek alle inbeslaggenomen goederen vrij te geven. Hierop heeft politieambtenaar S. telefonisch contact gezocht met officier van justitie X. Deze gaf aan dat alle goederen, behalve de telefoons en geheugendragers, aan verzoeker konden worden teruggegeven. Dit heeft politieambtenaar S. doorgegeven aan de raadvrouw van verzoeker, waarbij hij abusievelijk heeft verteld dat het politiebureau Zichtenburg tot 16.30 geopend was, aldus de politiechef. Het gebouw sluit echter om 16.00 uur.

Toen verzoeker zich op 28 maart 2013 meldde op het politiebureau bleek dat de goederen niet door het Openbaar Ministerie waren vrijgegeven. Politieambtenaar S. heeft hierop dezelfde dag geïntervenieerd bij het Openbaar Ministerie, waardoor het beslag die dag, met uitzondering van het beslag op het Marokkaans geld, werd opgeheven. De politiechef gaf aan dat politieambtenaar S. de volgende dag, op 29 maart 2013, wederom gebeld werd door de raadvrouw van verzoeker. Verzoeker was naar het politiebureau gegaan om zijn spullen op te halen, toen bleek dat de goederen die ochtend waren overgebracht naar de Domeinen. De politiechef liet in dit verband weten dat het een standaardprocedure is om inbeslaggenomen goederen na enige tijd over te brengen naar De Domeinen. De politiechef achtte de handelwijze van zijn politieambtenaren correct, waarbij hij het wel spijtig vond dat politieambtenaar S. de verkeerde openingstijden van bureau Zichtenburg had doorgegeven.

II Beoordeling

Het is een vereiste van samenwerking houdt in dat de overheid op eigen initiatief in het belang van de burger samenwerkt met andere (overheids-)instanties en de burger niet van het kastje naar de muur stuurt. Dit betekent dat bij inbeslaggenomen goederen, de ketenpartners, waaronder de politie en het Openbaar Ministerie, goed samenwerken en van de juiste informatie op de hoogte moeten zijn.

Het bestaan van beslaghuizen is vanuit het oogpunt van de burger gezien een welkome toevoeging. Immers, doel van de samenwerking tussen het Openbaar Ministerie, de politie en de Domeinen is dat er - doordat er onderling wordt samengewerkt - zo snel mogelijk een beslissing wordt genomen over het gelegde beslag en dat deze beslissing zonder verdere vertraging wordt uitgevoerd. Hierdoor krijgt de burger snel duidelijkheid, en heeft hij wat betreft de inbeslaggenomen goederen een aanspreekpunt.

Dat er ondanks het bestaan van deze beslaghuizen nog veel mis kan gaan bij het retourneren van goederen geeft deze zaak wel aan. Verzoeker en zijn raadvrouw hebben een aantal maanden lang intensief geprobeerd om de inbeslaggenomen goederen van verzoeker terug te krijgen. Daarbij werden zij geconfronteerd met een Openbaar Ministerie en politie die langs elkaar heen werkten, naar elkaar wezen, zowel onderling als met verzoeker mis communiceerden, maar bovenal hun ogen sloten voor het grote belang van verzoeker om zijn spullen terug te krijgen. Ook na het indienen van een klacht werd er nog steeds vanuit gegaan dat verzoeker al zijn spullen al terug had gekregen. Het verbaast de Nationale ombudsman dat in al die maanden, en na al die telefonische contacten door verzoeker en zijn raadvrouw, er niet één medewerker van het Openbaar Ministerie of de politie de noodzaak voelde om deze zaak voor verzoeker uit te gaan zoeken en zich verantwoordelijk te voelen. De Nationale ombudsman kan zich goed voorstellen dat verzoeker zich niet serieus genomen voelde door het Openbaar Ministerie en de politie en dat hun houding tot de nodige frustraties heeft geleid.

De Nationale ombudsman hecht eraan om te benadrukken dat binnen het gestandaardiseerde werken, er oog moet blijven voor maatwerk. Wanneer signalen of zelfs klachten worden ontvangen dient dit te leiden tot individuele acties. Alles overziend hebben de politie eenheid Den Haag en het Openbaar Ministerie te Den Haag in strijd gehandeld met het vereiste van goede samenwerking.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Openbaar Ministerie te Den Haag en de politie-eenheid Den Haag is gegrond, wegens schending van het vereiste van goede samenwerking.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het feit dat het Openbaar Ministerie excuses heeft aangeboden en dat de hoofdofficier van het parket Den Haag verzoeker in een persoonlijk gesprek excuses gaat aanbieden.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman